

EMPRESA FAMILIAR

Sí als consells d'administració (I)

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

guinjoan@barcelonaeconomia.com

Fa 15 dies, en aquest mateix diari s'analitzaven els resultats d'un estudi sobre com funcionen els consells d'administració en una mostra de 350 empreses que cotitzen a borsa en diferents Estats europeus. S'hi destacava que, a l'Estat espanyol, el nombre de consellers per consell és més gran que la mitjana europea, que la presència de consellers independents hi és inferior i que els consells espanyols no funcionen gaire bé (antepenúltims, per davant de Suïssa i Portugal).

La translació d'aquestes dades a l'empresa familiar no és directa, atès que les societats de propietat tancada, com les familiars, d'una banda, no tenen un nombre d'accionistes tan gran i, de l'altra, els interessos d'aquests propietaris acostumen a estar més alineats, són més confluents. Malgrat tot, tant les unes com les altres són empreses i, per tant, necessiten i tenen establerts sistemes de govern semblants.

Les lleis de societats vigents al país estableixen que l'administració de l'empresa serà duta a terme per persones designades a tal efecte en qualitat d'administradors únics o, alternativament, per un òrgan col·legiat, el consell d'administració, independentment del fet que l'empresa es consideri familiar o no. En les familiars, la utilització d'una o altra fórmula depèn de diferents paràmetres, però el predominant

sempre és el grau de complexitat dels interessos que conflueixen en la propietat.

Així, d'una empresa al 100% en mans del fundador, ell mateix n'és generalment l'administrador únic. No cal dir que, quan la propietat és compartida per marit i muller, tampoc no hi ha lloc per als consells d'administració. Quan estem davant d'una empresa en què la propietat és de dos parents propers (germans, cosins...), trobem com a sistema de govern, indistintament, dos administradors únics o un consell d'administració, tot i que, en la pràctica, si els dos porten la direcció de l'empresa i hi coincideixen diàriament, no cal posar en marxa un òrgan com el consell, per molt que ho contemplin els estatuts de la societat.

Amb l'excepció dels casos anteriors, el consell d'administració com a màxim òrgan de govern de l'empresa familiar és recomanable. Per bé que indicar per quins motius ho és pot semblar una obvietat, no ens estarem d'assenyalar-ne els més bàsics: els propi-

etaris tenen un fòrum de participació en la presa de decisions de l'empresa i, així, defensen els seus interessos, més encara si aquests familiars no ocupen cap càrrec directiu; la participació es fa al marge de les presses i l'enrenou del dia a dia i, per tant, es disposa d'un òrgan específicament pensat per fer les funcions abans descrites, dedicant-hi el temps i l'aïllament necessaris; els consellers estan informats de la situació i de l'evolució de l'empresa, però d'una manera sistemàtica i regular; en la mateixa línia, els directius se senten més acompanyats en les preses de decisions i poden interpretar molt millor els interessos dels propietaris.

Cada empresa familiar és un món i, per això, haurà de decidir si el consell d'administració és convenient i, si ho és, quina ha de ser la seva estructura i el seu funcionament operatiu. Ara bé, cal constatar que com més dispersos siguin els interessos actuals, més necessari és el consell. En casos de successió en què la propietat queda molt repartida, crear el consell d'administració és imprescindible.

En qualsevol cas, seria bo no caure en els paranys en què han caigut les empreses espanyoles; els consells han d'estar ben dimensionats quant a nombre de membres i la seva composició i mecànica operativa han de ser les adequades. De la presència de consellers independents, en parlarem el dia vinent.